

EU-arbeidsrettslige nyheter

Mona Næss, Arbeids- og inkluderingsdepartementet

17.4.2024

Agenda

1. Litt om tendenser
2. EUs sosiale søyle
3. Plattformdirektiv
4. Traineeships – direktivforslag
5. ELA – European Labour Authority
6. Europeiske samarbeidsutvalg
7. Telework/R2D

Tendenser

EUROPAPARLAMENTET
SOM INITIATIVTAKER (OG
IKKE BARE MEDLOVGIVER)

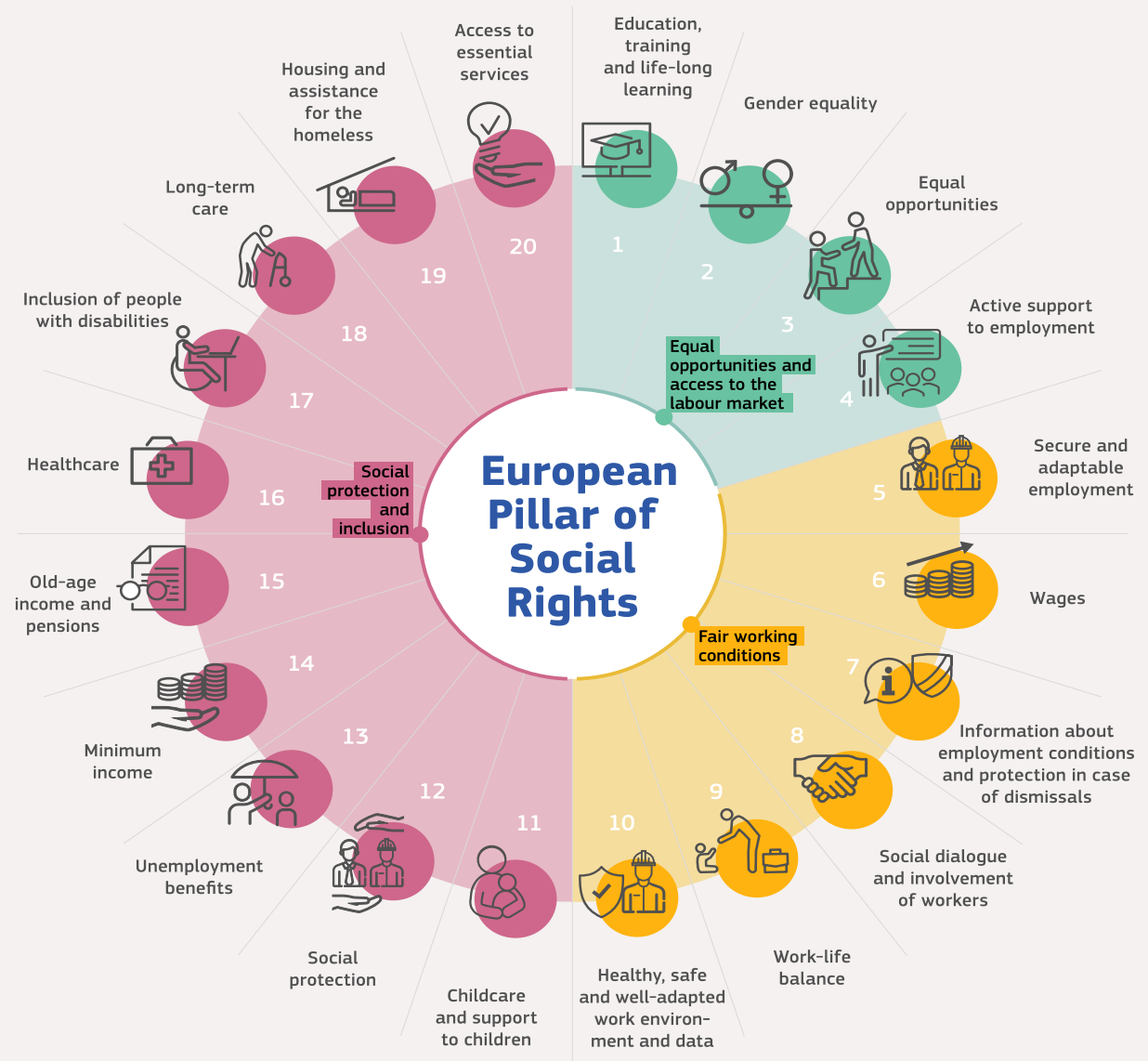
FOKUS PÅ
ARBEIDSTAKERBEGREPET

EØS – 30 ÅR OG STILL
GOING STRONG?

Den sosiale søylen (European pillar of social rights)

Plattformdirektiv – Bakgrunn og problemet

- Økonomi i sterk vekst - Bekymret for falske selvstendige næringsdrivende
- Marginalt i Norge, men sterk vekst andre steder i verden.
- 55 % tjener mindre enn minstelønnen som gjelder i det aktuelle landet
- 41 % av arbeidstiden er ulønnet

Status beslutningsprosessen i EU

DIREKTIVFORSLAG –
DESEMBER 2021

ENIGHET OM
KOMPROMISSFORSLAG I
TRILOGFORHANDLINGER –
MARS 2024

RÅDET VEDTAK 11. MARS,
SKAL GODKJENNES I PLENUM
I EUROPAPARLAMENTET 24.
APRIL

FORMELT VEDTAK AV NYTT
PARLAMENT TIL HØSTEN

Direktiv(forslag)ets formål art 1

Forbedre arbeidsforholdene for personer som utfører plattformarbeid gjennom korrekt fastsettelse av tilknytningsform

Fremme transparens, rettferdighet og ansvarlighet i måten algoritmer styrer arbeidet

Fremme transparens i plattformarbeid på tvers av landegrenser og styrke håndheving av relevant regelverk

Sentrale definisjoner (art. 2. 9 begreper)

Direktivets anvendelsesområde - "digitale arbeidsplattformer"

- Ikke Airbnb og andre plattformer som mangler arbeid utført av enkeltpersoner

"Person som utfører plattformarbeid" - ansatte og selvstendige oppdragstakere

- Reglene om algoritmestyring har utvidet anvendelsesområde

Plattformarbeider - arbeidstaker

- Flest rettigheter for arbeidstakere

Presumpsjonsregelverket art 4, 5 og 6

Medlemsstatene skal bl.a. ha på plass hensiktsmessige og effektive prosedyrer for å verifisere og sikre riktig fastsettelse av ansettelsesstatusen til personer som utfører plattformarbeid, (art 4)

Kontraktsforholdet mellom en digital arbeidsplattform og en plattformarbeider, skal juridisk antas å være et ansettelsesforhold når det finnes fakta som indikerer kontroll og ledelse, (art 5)

Medlemsstatene skal etablere et rammeverk for støttetiltak for å sikre effektiv gjennomføring av og overholdelse av presumsjonen (art 6) (veiledning, opplæring, kontroll og tilsyn)

Algoritmestyring

- Forbud mot bruk av bestemte datatyper (art 7)
- Rett til informasjon om algoritmer som vesentlig påvirker arbeidsforholdene
 - Arbeidsoppgaver, lønn og arbeidstid
 - Rett til begrunnelse
- Krav til regelmessig menneskelig overvåkning
 - Sikkerhet og helse

Nytt direktivforslag 20.3.24 om arbeidsvilkårene for **traineer** (COM(2024) 132 final)

- **Formål:** Forbedre og håndheve traineenes arbeidsforhold
- fastsetter prinsippet om **ikke-diskriminering**
- rekke bestemmelser som hjelper praktikanter å forsvare sine rettigheter som «arbeidere
- Bekjempe praksis med at vanlige ansettelsesforhold forkles som praksisplasser
- krever at medlemsstatene sørger for effektive kontroller og inspeksjoner.
- pålagt å sette en grense som indikerer en overdreven varighet av et praksisopphold og av gjentatte, inkludert påfølgende, praksisopphold hos samme arbeidsgiver.

Eksempel I forslaget på hvordan bekjempe vanlige ansettelsesforhold forkledd som praksisplasser

Art 5 regular employment relationships disguised as traineeships -1.
Competent authorities shall make an overall assessment of all relevant factual elements.

That assessment shall take into account, among others, the following indicative elements (nr. 1 a – f)

2.To enable competent authorities to carry out the assessment referred to in paragraph 1, the employer shall, upon request, provide those authorities with the following information: (nr.2 a – e)

ELA (European Labour Authority)

- ELA er et byrå etablert av EU i 2019. Ligger i Bratislava i Slovakia.

Bakgrunn: Med stort antall regler om grensekryssende arbeid, behov for å se på håndhevingen

Formål: Støtte medlemslandene i saker som angår arbeidskraftmobilitet over landegrensene, inkl.om

- Fri bevegelighet for arbeidstakere,
- Utstasjonering av arbeidstakere ifm tjenesteytelse ,
- Koordinering av trygdeordninger,
- Plattformen om svart arbeid
- EURES (grensekryssende arbeidsformidling),

ELA skal støtte opp om, og legge til rette for

- informasjon for enkeltpersoner og arbeidsgivere om deres rettigheter og plikter innen arbeidskraftmobilitet og trygdekoordinering;
- operasjonelt samarbeid mellom nasjonale myndigheter i grenseoverskridende håndheving av det relevante EU-regelverket, herunder å lette felles inspeksjoner
- sørge for mekling og tilrettelegging av løsninger i tvister mellom nasjonale myndigheter eller i tilfeller av grenseoverskridende arbeidsmarkedsforstyrrelser, for eksempel ved omstilling av selskaper som påvirker flere medlemsstater

ELA – status nå

ESU (EWC)– forslag 24. januar 2024 om endret direktiv

- Europeiske samarbeidsutvalg (ESU): organer som representerer arbeidstagere i EU eller EØS, som arbejder i fællesskabsvirksomheder- eller koncerner med mindst 1000 ansatte i medlemslandene og mindst 150 ansatte i hver af mindst to medlemslande.
- Et ESU kan oprettes efter anmodning fra mindst 100 ansatte eller efter initiativ fra den centrale ledelse.
- Oppr direktiv fra 1994 – revidert i 2009. I Norge er avtale om ESU mellom LO og NHO allmenngjort ved lov og avtale

Telework og Rett til å koble fra?

- Ryktene sier at kommisjonen snart kommer med noe – et konsultasjonsdokument?
- Partene på europeisk plan ble ikke enige om en avtale – forhandlingene strandet i fjor høst

